

Thomas Bernhard

SYYY

LURRA Editions

SYY

Thomas Bernhard SYY

Vihjaus

SUOMENTANUT
Olli Sarrivaara

LURRA Editions

Teoksen suomennosta ovat tukenneet:

bm:uk – Bundesministerium für Unterricht, Kunst
und Kultur, Österreich

© 1975, 1976, 1978, 1981, 1982 Residenz Verlag
Im Niederösterreichischen Pressehaus Druck- und
Verlagsgesellschaft GmbH St. Pölten - Salzburg

Saksankielinen alkuteos: *Die Ursache. Eine Andeutung*, 1975

LURRA Editions
www.lurraeditions.fi

LURRA Editions
PL / BOX 197
00531 Helsinki

Kansi: Laura Salmivaara
Taitto: Kim Söderström
Painopaikka: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-7380-16-1

Vuosittain kaksituhatta ihmistä yrittää päättää päivänsä oman käden kautta Salzburgin osavaltiossa. Yrityksistä kymmenesosa päättyy kuolemaan. Tällä määrällä Salzburg pitää kärki-paikkaa Itävallassa, jossa on Unkarin ja Ruotsin ohella kaikkein korkeimmat itsemurhaluvut.

Salzburger Nachrichten, 6.5.1975

Grüngranz

Tuossa kaupungissa, jota asuttavat kaksi ihmisryhmää, keinottelijat ja heidän uhrinsa, on koulu- ja opiskeluikäisen elämä mahdollista vain tuskallisella, niin luonteen kuin luonteen turmelevalla, ajan mittaan häiriintyneeksi tekevällä ja musertavalla, hyvin usein vain salakavala-
lasti tappavalla tavalla. Toisaalta se johtuu kaupungissa eläviä ihmisiä jatkuvasti kiusaavista ja hermoja raastavista ja joka tapauksessa aina sairaaksi tekevästä äärimmäisistä sääolosuhteista, toisaalta näissä sääoloissa noiden ihmisten mielentilaan yhä tuhoisammin vaikuttavasta Salzburgin arkkitehtuurista; kaikkia näitä surkuteltavia ihmisiä tietoisesti tai tiedostamatta ahdistava, lääketieteellisessä mielessä *aina vahingollinen, siis mieltä, ruumista ja koko tuota täysin näiden luonnonolosuhteiden armoille jätettyä olemusta painostava*, käsittämättömällä häikäilemättömyydellä aina vain lisää sietämättömiä, hermoja raastavia, sairaaksi tekeviä, nöyryyttä-

viä, loukkaavia, uskomattomalla pahansuopuuden ja halpamaisuuden lahjalla varustettuja asukkaita tuottava Alppien esivuoriston ilmasto synnyttää aina vain lisää sellaisia syntyperäisiä tai muualta tulleita salzburgilaisia, jotka kylmien ja kosteiden muuriensa suojissa, joita koulu- ja opiskeluikäinen, joka minä kolmekymmentä vuotta sitten tuossa kaupungissa olin, tottumuksesta rakasti, mutta kokemuksesta vihasi, siis sellaisia salzburgilaisia, jotka noiden muuriensa suojissa suorittavat puuduttavan jääräpäisiä, järjettömiä ja typeriä toimiaan, hoitavat julmia liikeasioitaan, vaipuvat synkkämielisyyteen ja ovat ehtymätön tulolähde kaikille mahdollisille ja mahdottomille lääkäreille ja hautausurakoitsijoille. Tuossa kaupungissa kasvatusvelvollistensa toivomuksesta, mutta vasten omaa tahtoaan varttuneella ihmisellä, jolle jo varhaisesta lapsuudesta lähtien annettiin mitä suurimmat valmiudet ymmärtää sekä tunteen että järjen tasolla tuota kaupunkia, jonka hän toisaalta oppi tuntemaan niin näennäisenä maailmankuuluna nähtävyytenä kuin perverssinä rahaa ja vastarahaa tuottavana kau-neus- ja valheellisuuskoneistonakin ja jossa hän toisaalta tunsii olevansa täysin suojattoman,

Syy on itävaltalaisen modernin klassikon Thomas Bernhardin (1931–1989) viisiosaisen omaelämäkerrallisen teossarjan hätkähdyttävä avaus.

Syy kuvaa kirjailijan koulu- ja opiskeluvuusia Salzburgissa 1943 – 1946. Nuori Thomas asuu internaatissa, jota johdetaan tyrannimaisesti. Kaupungin ilmapiiri on painajaismainen johtuen kansallissosialismista, katolisuudesta ja toisesta maailmansodasta.

Syy:ssä päähenkilön toivottomuutta lisää ero perheestään ja rakastamastaan isoisästä. Lohtua tarjoavat klassinen musiikki ja ajatus itsemurhasta.

Saksankielisen kirjallisuuden johtava kriitikko Marcel Reich-Ranicki on luonnehtinut Thomas Bernhardin omaelämäkerrallista teossarjaa rikkaimmaksi osaksi tämän tuotantoa.

9 789527 380161